

Kultu rdepartementet

Remissvar över betänkandet SOU 2023:58 Kultursamhället - utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun

Sammanfattning

Länsmuseet Gävleborg konstaterar att kultursamverkansmodellen är underfinansierad och att det aktuella förslaget riskerar att förstärka detta genom att vidga systemet. För kulturarvsarbetet krävs långsiktiga och stabila resurser som svarar mot det offentliga uppdraget. Konsekvenserna för kulturarvs- och museiområdet och dess särart har inte klarlagts i betänkandet.

Museet avstyrker förslaget att ta bort museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete som särskilt utpekade områden i förordningen.

Vi bedömer att Riksantikvarieämbetet i egenskap av expertmyndighet bör få en tydligare roll vad gäller kulturarvs- och museiområdet i modellen.

Synpunkter

Länsmuseet Gävleborg välkomnar ambitionen att skapa långsiktigt stabila förutsättningar inom kulturområdet med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen. Dessa goda ambitioner är dock förgäves så länge som kultursamverkansmodellen är underfinansierad. De förändringar som föreslås i den nuvarande modellen saknar dessutom utförliga konsekvensanalyser. Länsmuseet kan inte se att förslagen skapar långsiktiga och stabila förutsättningar för kulturarvs- och museiområdet.

9.1 Ett vidgat system för kultursamverkan

Vi bejakar ambitionen att skapa ett tydligare system för samverkan, men avstyrker förslaget att vidga systemet. Någon konsekvensanalys har inte gjorts av vad en sådan förändring skulle betyda för kulturarvs- och museiområdet. Att göra planerna mer kortsiktiga riskerar också att motverka ambitionen med stabila och långsiktiga förutsättningar som är grundläggande för det offentliga kulturarvs- och museiarbetet.

9.2 Villkor för fördelning av statsbidrag

Vi stödjer förslaget om att förtydliga kravet på respekt för den konstnärliga friheten. Det finns dock en risk för att begreppet "konstnärlig" tolkas för snävt, och inte självklart inbegriper hela kulturarvsområdet.

9.3 En breddad modell med en ny anslagsstruktur

Vi avstyrker förslaget till en breddad modell utan kraftfullt förstärkt finansiering. **En** friare anslagsfördelning är lovvärd, men en breddning utan ökad resurstilldelning riskerar att slå hårt mot verksamheter som kräver långsiktighet och stabila förutsättningar.

Museernas uppdrag är lagstadgat. Museerna förvaltar stora samlingar av det gemensamma kulturarvet. Detta förvaltningsansvar är inte tillräckligt beaktat vare sig i det aktuella förslaget eller i den nuvarande modellen. I betänkandet saknas en tydlig analys av museernas särart.

Museernas samhällsuppdrag kräver en långsiktig och stabil finansiering som är realistisk i förhållande till uppdraget. Kulturarvsarbetet skiljer sig därmed i flera avseenden från andra kulturverksamheter inom samverkansmodellen, vilket behöver beaktas i högre grad.

Vi avstyrker kraftfullt förslaget att ta bort museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete som särskilt utpekade områden i förordningen.

Boverkets medel till icke-statliga kulturlokaler bör behållas med nuvarande inriktning. Stödet har stor betydelse för läns museernas fastighets- och lokalunderhåll.

9.4 Statens arbetsformer

Om Statens kulturråd pekas ut som ansvarig myndighet för samverkan, bedömer vi att Riksantikvarieämbetet i egenskap av expertmyndighet bör få en tydligare roll vad gäller kulturarvs- och museiområdet i modellen.

10.2 Gestaltad livsmiljö

Vi tillstyrker förslaget att tydligare lyfta fram arbetet med gestaltad livsmiljö, vilket understryker kulturmiljöarbetets betydelse.

Beslut i detta ärende har fattats av landsantikvarie/länsmuseichef Leif Grundberg efter föredragning av avdelningschef Annika Williams. I beredningen av ärendet har även avdelningschef Jonas Westlund deltagit.

Leif Grundberg
Landsantikvarie/länsmuseichef

Annika Williams
Avdelningschef Samlingar och lärande